

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list s prilogo „Vrtnar“.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji s prilogo vred 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

inserati (oznanila) zaračunajo se po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

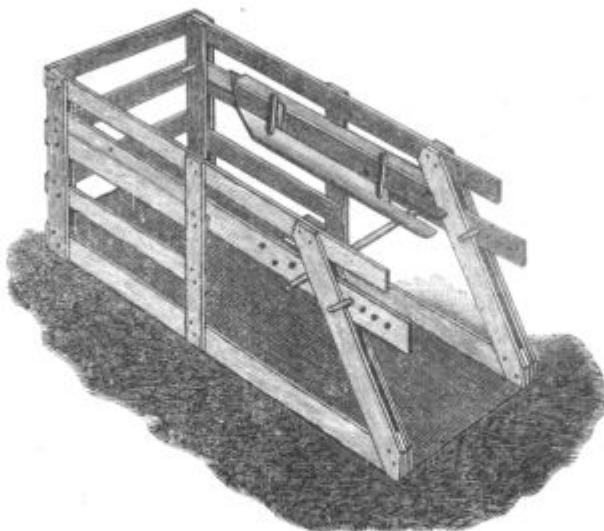
Vsa pisma, naročila in reklamacije pošiljati je c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 5.

Št. 24. V Ljubljani, 31. decembra 1891. Leto VIII.

Obseg: Ob novem letu. — Staja za plemene svinje. — Govor držav. poslanca in člana glavnega odbora c. kr. kmet. družbe g. Fr. Povšeta. — Dobra maža za kopita. — Kako vzrejati žrebeta. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Tržne cene. — Inserati.

Ob novem letu.

Kadar pride pričujoča zadnja številka letošnjega „Kmetovalčevega“ letnika v roke cenjenim našim čitateljem, minulo je uže l. 1891. in napočilo 1892. Z radostjo se spominja vsak veselih dogodkov prošlega leta, želeč si jih obilo tudi v novem letu; kar pa se je nam pripetilo žalostnega, to izkušamo pozabiti, in polni smo najboljših nad, da Vsemogočni v novem letu nakloni obilo uspeha našemu delu in trudu. Gotovo pa ni na svetu stanú, ki bi bil ob sedanjih hudih časih toliko potreben „veselega novega leta“, kolikor kmetijski stan. Premembe, ki so se zvršile v zadnjih desetletjih, niso nobenega stanu toliko hudo zadele, kolikor kmetijskega. Nepripravljen in deloma nezmožen ter zapuščen je gledal in še gleda kmetovalec, kako zraven njega vse napreduje, kako se odpirajo po novih iznajdbah novi viri dohodkov, kako tuji pridelki kratijo ceno njegovim — on pa nazaduje in s strahom gleda v bodočnost. Še živi tisti dobrotljivi Bog, ki nam je delil zlate stare čase, in še se bodo vrnil, če bomo po njegovih zapovedi „molili in delali“. Da, delati nam je treba, a prav delati! Spoznavati moramo časovne razmere in tako kmetovati, kakor sedanji čas zahteva; napredovati

Podoba 36.

moramo v svoji stroki in pripravljeni biti, da ob vsaki spremembi tudi svoje gospodarjenje spremenimo, — potem pride gotovo veselo novo leto. Vse to pa kmetovalec le redkokedaj lahko doseže sam s svojo močjo celo pa ne priprosti kmet. Dobrohotna vladna podpora, za katero naj skrbe častiti naši poslanci, mu je pri njegovih podjetjih neogibno potrebna, a največ mu bode koristila ona sila, ki je v združitvi vseh kmetovalcev. V družbi je moč! Da bi vsi naši kmetovalci spoznali resnico tega reka, naše kmetijstvo bilo bi danes cvetoče. A pričetek je, hvala Bogu, storjen! Naša c. kr. kmetijska družba je v resnici postala središče vsemu naprednemu gibanju med našimi kmetovalci, in če se ozremo desetletje nazaj, kako je bilo takrat tiho, vidimo, kako se danes vse giblje in polagoma spoznava vzroke propadanju kmetijstva. Spoznavanje svojih napak je prvi korak do popoljšanja, in ta korak je v Slovincih storjen, da pa je, gre gotovo prva zasluga naši družbi, ki s prihodnjim letom stopi v 125. leto svojega častnega obstanka. Z razcvitanjem naše družbe je v najoži zvezi razcvitanje našega kmetijstva sploh, zato pa mora biti skrb vsakega domoljuba, da se bode naša družba tudi v bodoče enako lepo razvijala, kakor se je zadnja leta, ker ona je in bode podpornica ter učiteljica našemu najvaž-

nejšemu stanu — kmetijskemu. Z veseljem uže sedaj omenjamo, da udov l. 1891. do danes ni še izstopilo 10, pač pa jih je na novo dosedaj pristopilo več nego 100, in trdno se nadejamo, da bode prav v kratkem število družbenih članov naraslo na 3000. Nepotrebno bi bilo obračati se do častitih naših družabnikov in naročnikov, naj nam tudi v novem letu ostanejo zvesti, ker tega smo si v svesti, — pač pa se obračamo do njih, da nam pridobodo mnogo novih udov, ker z velikim številom družabnikov raste družbi ugled ter se večja nje uspešno delovanje na korist našemu kmetijstvu. V nadi, da se nam te novoletne želje izpolnijo, voščimo tudi mi

„veselo novo leto kmetijskemu stanu slovenskemu“.

Staja za plemene svinje.

Podoba 36. kaže stajo, ki ima to prednost, da se dá hitro priravnati za razno velike svinje, in sicer glede širokosti, dolgosti in visokosti. Staja se naredi iz 10 do 15 cm širokih desek, ki naj bodo spredaj toliko gosto skupaj, da žival ne more uiti. Podstavek za merjasca je tu nepotreben, ker premikajoča se stopala branijo, da merjasec ne zdrkne navzdol, seveda če je merjasčeva teža vedno le na stopalih, ne pa na svinji. Izumitelj te staje jo je rabil za stare in mlade svinje, in to vedno brez ovir, če je spustil še tako majhnega merjasca na največjo svinjo ali pa narobe. Mlademu merjascu, ki gre na veliko svinjo, postavijo se vzadi primerno privzdignene deske ali kaj drugega. Da svinja ostane v staji, rabi priprost železen drog, ki je kake 3 centimetre debel. Staja je široka 80 cm , visoka 90 cm in dolga spodaj 180 cm , spredaj pa 120 cm .

Govor držav. poslanca in člana glavnega odbora c. kr. kmet. družbe g. Fr. Povšeta

v državnem zboru na Dunaji dne 7. decembra 1891.

Visoki zbor! Ko sem ob razpravi o proračunu letošnjega leta julija meseca govoril, priporočal sem visokemu poljedelskemu ministerstvu, naj za časa, torej brez odloga skrbi za to, da se mnogi hudourniki na Kranjskem, osobito na Gorenjskem, uravnajo, da ne bo zadela prebivalcev naših enaka žalostna nezgoda, kakeršno so pretpeli sosednji deželani. Žal, da je komaj dober mesec pretekel, in že se je moja bojazen uresničila, ker dne 22. avgusta ulil se je hud dež, ki je trajal celo noč in dan ter pre naredil poprej mirne potoke v prave hudournike, ki so v okrajih Kranjske Gore ondotnim prebivalcem opustošili dom in svet.

Že pred nekaj leti priznalo je visoko ministerstvo nevarne razmere ondotnih potokov ter sporazumno z deželnim zastopom dalo izvršiti na Belem potoku nekatere uravnave, katerih pa ni več mogoče zaslediti, ker so vse zasute in skoro za pol metra skozi in skozi z gramozom in peskom pokrite, in kar je najneugodnejše pri tem, gramoz zasul je potočje za poldrugi meter na debelo. Dno tega potoka je sedaj vsled nanesene sipe in kamenja nad dva metra vzdigneno, kar dela ta potok v bodoče toliko nevarnejši za ondotne vasi in zemljišča. Ne manj nevaren je Rateški potok, ki vodi iz Rateške pokrajine vode proti vasi Belopeški. Ta potok je predril železniški nasip, odnesel dotično zemljo v dolino in tam polje zasul in opustošil.

Jako nevaren je tudi Jezerski potok, ki v dolžini treh kilometrov teče skozi Belopeško dolino ter je tudi

silno oškodil ondotne vasi, ker je preplaval in zasul ondotne polje. Vsled teh nasipov vzdignil se je ta potok za $1\frac{1}{2}$ metra više, nego stojé hiše te vasi!

Jako slabo vplival je tudi Kovačev potok, ki je sicer suh, neznaten potočec, ki pa je pri tej nesreči narastel ter se 400 metrov na dolgo, 20 metrov v širjavo in 10 metrov globoko zaril v bližnje senožeti in gramoz odložil na svojem izlivu v Jezerski potok v podobi visokega nasipa, vsled katerega se je ta potok za celih 40 metrov v bližnje travnike vrinil.

Ne manj nevaren je bil mali Balojski potok, ki je poslopja zasul in njive opustošil. Jako hudo je razsajal tudi potok Kravnik, ki se je 8 metrov globoko zaril v senožeti, nasipnino v vas Rateško zanesel in ondotne hiše za skoro 2 metra visoko z gramozom zasul!

Tudi vas Pcdkoren je mnogo trpela po potoku Koritniku, ki je 26 posestnikom nad 50 poslopij zasul, mnogo mlinov in žag deloma uničil, deloma hudo poškodoval

Vasi Kranjski Gori zelo nevaren je Pišenski potok, ker poslopja ondotne vasi leže tikoma na robu potoka, ki je tudi letos zelo izpodjedal. Iz tega lahko, častiti gospodje, presodite, kolika škoda se je zgodila tem krajem in kako strašno nevaren je njih položaj, ako jim ne pride kmalu rešilna pomoč! Zato se obračam z iskreno prošnjo do vis. kmetijskega ministerstva za naglo pomoč, da popolnoma ne propadejo te vasi. Zdaj je še čas rešiti te vasi, katerim pa se je bati pri enaki hudi uimi popolnega uničenja.

Enako je potreben nagle uravnave tudi Trebiški potok, da se utrdi sedaj zelo nevarno in negotovo stanje Rateške vasi.

Pa tudi po mnogih drugih okrajih v deželi je mnogo potokov, ki so pravcati hudourniki in uravnave zelo potrebni. Naj omenim le Gradaščiće, ki je tudi letos silno opustošila polje od Polhovega Grudca proti prelepi Dobrovski dolini ter ondotna zemljišča po meter visoko in še više zasula z gramozom.

Ta potok pa je tudi za reko Ljubljanico nevaren, ker ji prinaša veliko nasipnine, vsled katere zastaja Ljubljana ter pomnožuje velike povodnji na Ljubljanskem barji. O velikem načrtu, po katerem bi se imelo to barje osušiti, izrekla se je enketa zvedencev, osobito tudi načelnik urada za zgradbo hudournikov, ter priznala, kako škodljiv je prav ta potok za Ljubljanico, zato naj bi se brez odloga uravnal. A dotični v to poklicani krogi ne storé ničesar, ker dan za dnevom pričakujejo, da se to vprašanje skupno reši. Zato se obračam do ekscelencije gospoda kmetijskega ministra z nujno prošnjo, da vender že reši cd deželnega zastopa kranjskega pred tremi leti predloženo deželno postavo, da se končno uresniči to za deželo, glavno mesto in ondotno prebivalstvo toliko imenitno in koristno delo, kar bo v blagoslov našemu poljedelstvu.

Dovoljujem si opozarjati visoko vlado tudi na Kamniško Bistrico, ki izvira pod Kamniškimi planinami in po jako plitvi strugi skozi prelepo ravan hiti proti reki Savi. Ker je vodotočje Bistrice silno plitvo, ker ima v svojem zgornjem toku mnogo gramoz in kamenja, bati se je, da ne bi ob velikih nalivih ta voda postala grozna in uničevalna za to lepo ravan in ondotne polje.

Da bo veliko nalogo pri vsem delu za obrambo sleharnih nevarnosti imel vprav gozdno-tehniški urad, je jasno. Zato želim o tem nekaj besed izpregovoriti. Priznam, da je veliko povodnji vsled tega, ker so se posekavali in se posekavajo gozdovi hudo, prehudo, kar je le obžalovati. Vender ni tajiti, da je marsikaterega go-

spodarja le bēda prisilila, da je iz gozda več vzel, nego jo bilo prav. Ko se je v prejšnjih časih le malo storilo za napravo cest, šol i. dr., hitelo se je nekako strastno sedaj, zamujeno v malo letih nadomestiti, kar pa je obremenilo kmete z mnogimi deželnimi in občinskimi nakladami; poleg tega je cena žitu in drugim pridelkom padla, narasli pa stroški za delavce in razne rokodelske izdelke. Ni čuda, da je marsikateri gospodar, kmetski pa tudi grajščinski, zagrabil za sekiro in načel v gozdu od svojih ne toliko z davki obteženih prednikov shranjeni zaklad, to je les, ter s tem tudi po strmih legah opustošil gozdove, ne da bi se zavedal škode, ki izvira iz takega izsekavanja strmin. Zato je vlada vpeljala gozdno-varstveni urad, ki ima dokaj imeniten nalog, osobito pa pogozduje goličave po strminah in po kraških tleh. V to pa je treba ne le nadzorovanja, ampak tudi dobrovoljnega navodila. Vsega tega pa ni prav možno doseči sedanjim gozdno-tehničkim uradom, katerim so odmerjeni okraji s 40 in več kvadratnimi miljami površja in z 200 in več tisočim oral gozda. Jaz smatram drugi odstavek paragrafa, ki določuje delo gozdno-nadzorovalnim organom, dokaj važnejšim, ker jim veleva, da morajo poleg nadzorstva tudi vplivati na zopetno pogozdovanje z navodilom, poučevanjem in prepričevanjem kmetovalcev.

Zdaj pa prehajam na gozdarsko postavo in iz nje izviraajoče slabe posledke. Naravnost izjavljam da mi ta postava nič kaj ne ugaja, ker ima to pomankljivost, da velja za vse kronovine obširne naše države, ki pa imajo pač jako različne gozdne razmere. Navajam v vzgled le gozdarsko gospodarstvo na Češkem in po planinskih deželah, ki je povsem različno. Nadalje se pa izrekam proti tej postavi kar naravnost, če mi bodo tudi gozdarski krogi očitali enostranost, ker gozdna postava štiti le gozd, pozablja ter zanemarija pa koristi poljedelstva in osobito po planinskih deželah toliko važno živinorejo. In vendar je poljedelstvo, akoravno visoko cenim osobito za mojo domovino prevažno gozdarstvo, ker v naši deželi 44 odstotkov površja pripada gozdu, še večje važnosti, ker ono redi ali ohranja, z namenom rabim besedo „ohranja“, kmetsko ljudstvo, kojega ohranitev je državna korist, ker krepki kmetski stan je bil in ostane še vedno najtrdnjša podloga državnemu redu, osobito pa ob današnjih vedno bolj zmetenih socialnih razmerah. Pa ta stan daje državi poleg raznovrstnih davkov v denarjih tudi največi krvni davek. Kaj pomagajo postave, katere se kujejo v prospel ali rešitev kmetskega stanu, ako se pa kmetskemu stanu odtegne podloga obstanka. In kdo bi mogel pač tajiti, da je prav živinoreje in za njo prepotrebna paša za naše planinske dežele edino sredstvo, da se kmetije pošteno obdrže. Ali naj kmet izkuša vzdržavati se s pridelovanjem žita, ali naj čaka prihodkov iz novega gozda?

Po Gorenjskem v moji domovini slišijo se jako bridke pritožbe, da se jim paša omejuje, s tem pa da se jim obtežuje živinoreja, njih edina najizdatnejša zasloba. Istina je, da je blagostanje gorenjskih kmetovalcev najbolj odvisno od proste in izdatne paše, ker le ona omogočuje gospodarjem, da vzdržujejo večje število živine. Prav tako je resnica, da bode ondotno blagostanje vedno hujše propadalo, kolikor bolj se jim bode omejevala paša. Izrekam naravnost, da gorenjski kmetovalec ne pozna za svoje blagostanje, oziroma za svoj obstanek hujšega udarca in večje nesreče, nego je omejitev paše. Jaz nimam navade pretiravati, a toliko je neovrgljivo res, da so se po dognani, in sicer postavnim potom izvršeni odkupni uredbi gozdnih servitut in po uredbi pašniških razmer gorenjske razmere poslabšale, in da ni še viden slab nasledek, temu je vzrok, ker tam živi in deluje neumorno marljiv, skrben ter varčen kmetski stan.

Vprašati bi me utegnil ta ali on, v čem pa je toliko zlo za gorenjskega kmetovalca? Povedal bom ob kratkem.

§ 10. gozdne postave dopušča čezmerno omejitev paše in dovoljuje gozdnemu lastniku, da prav one gozdne dele, ki imajo najboljšo in najobilnejšo pašo, izločuje in proglašja kot varstva potrebne, da se ondi zopet zaredi gozd, in to dela krivico gorenjskim kmetom. Ako še dostavljam, da je kmetom skoro nemogoče zabraniti, da ne bi njihova živina zahajala v popolnoma odprte, pa paši prepovedane oddelke, kar pa ima velike posledice, kajti nastavljeni gozdni čuvaji hipoma zasačijo živali, kar se potem smatra za gozdni prestopok ter ostro kaznuje — naj navedem, da morajo nekateri gospodarji po 50, 80 in po več goldinarjev kazni plačati — razvidno in jasno je, koliko kmetovalci trpé.

In ali ni način, kako se te obsodbe vršé, jako trd, ker zadošča, da gozdarski čuvaj naznani ali ovadi kmeta politiški gospodski, ki ga na podlogi te ovadbe obsodi, ne da bi imel priliko vsaj glede škode, oziroma visokosti kazni braniti se, ko je vendar več kakor gotovo, da one škode pogostoma divjačina, ne pa kmetova goved proizvoduje! In prav ta določba v gozdni postavi je, ki kaj jasno kaže, kako skrbi le za lastnika gozda. V vseh pravnih rečeh velja načelo „audiatur et altera pars“, to je, zasliši naj se tudi nasprotna, oziroma obdolžena stranka, in tako bi morala tudi tu biti uravnana sodba zaradi pašniških pregreškov.

Oglasil sem marsikatero pritožbo, moram torej tudi povedati, kako bi se te žalostne razmere vsaj nekoliko mogle odpraviti in njih škodljivi nasledki za gorenjske kmetovalce zmanjšati.

Vlada naj nadzoruje in pri presodbi in potrditvi od lastnikov predloženih gozdno-gospodarskih načrtov strogo pazi na opravičene interese kmetovalcev, ki imajo v teh gozdih pašno pravico.

Naj se vendar enkrat že prizna, da ni potreba, da bi oddelki, v katerih naj se zasadi mlad gozd, bili zavarovani po 10, celo 15 in več let, in naj se visoko kmetijsko ministerstvo vendar že ozira na soglasni izrek v posebno enketo v Gradec sklicanih strokovnjakov, ki so po temeljitem preiskovanju gozdov in po vsestranskih preudarkih izrekli, da niso mogli v nobenem gozdu spoznati da bi bilo objedeno mlado lesovje, dasi se je vanjo dvakrat toliko živine nagnalo. Le v stminah se je tu in tam kaka škoda pa le zaradi vdiranja stopinj zapazila.

Prav tako pa je ta zbor zvedencev soglasno priznal, da živina še celo pospešuje mladi in novi nasad v gozdu s tem, da s stopinjami nekako rahlja zemljo, v rahli zemlji pa kalijo semena toliko laže, ob enem pa živina marsikatero seme s stopinjo vtisne v zemljo, katero bi sicer ne ozelenelo. Tudi to, da trava ne prerašča mladih drevnih rastlinic, pospešuje njih razvoj, in zato je pa tudi v oddelkih, kjer se umetno zaseja ali zasaja mlad gozd, dovolj, da se zavaruje za dve, k večemu tri leta, da se namreč zemlja, ki se je zaradi semena zrahljala, zopet uleže in sprime.

Vlada naj zahteva od gozdnega lastnika, da ne le zaznamuje v varstvo ali prepoved odločene gozdne oddelke s svarilnimi napisi, ampak da jih tudi zagradi.

Ekscelencija gospod poljedelski minister pa naj kot vrhovni zaščitnik poljedelstva prav po pomenu svojega častnega naslova ravna in zavzema enako stališče glede gozdne paše, kakeršno je zavzel državni finančni minister pl. Kallay v budgetnem odseku avstrijske delegacije oni dan, ko ga je neki delegat vprašal zarad gozdnih odnosajev v bosenskih gozdih, ter se vrlo modro izrekel tako le: „Nemogoče je, da bi se pravica, katero ondotno ljudstvo že stoletja uživa in izvršuje, omejila ali celo odpra-

vila. To bi bilo nasilstvo. Pa tudi z gospodarskega stališča bi bilo to zelo kvarljivo, ker z odstranitvijo ali omejitvijo pašniških servitut bi ondotni prebivalci bili silno oškodovani, kajti vsa njih živinoreja se opira le na pašniške pravice. To, kar nameravam v tem oziru doseči, je, da spravim pravice ljudstva v soglasje z modrim izkoriščenjem gozda.

Tudi jaz le želim, da bi gospod kmetijski minister v enakem smislu postopal pri presojevanju pašniških pravic v gozdih, ker tudi za gorenjskega, kakor sploh za vse kmetovalce po planinskih deželah in pokrajinah je gozdna paša prva podloga uspešni živinoreji, edina mogoča zasloba in podloga, na kateri se more gorenjski kmetovalec še vzdržati!

Ako se mu ta krati ali omejuje, omaja se mu njegovo gospodarstvo.

Prosim torej gospoda kmetijskega ministra, da vzprejme naše gorenjske kmetovalce v svoje varstvo.

Predno končam, priporočam še visoki vladi, naj se tudi § 2. gozdne postave zmerno izvršuje in naj se nikdar ne izdajejo taki odloki in nalogi, ki zahtevajo, da se zopet pogozdijo taka zemljišča, ki so bila nekaj v katastru kot gozd zaznamovana, ki so pa sedaj ali sadni vrti ali celo že 20 do 30 in več let vinogradi! Taki odloki razsrdijo ljudstvo, katero se potem tudi res opravičenim zaukazom protivi. Naj se goličave in strmine in kar je res gozdna zemlja sili pogozditi, in v tem imamo dovolj še storiti, ne pa da se druge parcele, ki donajajo gospodarjem obilnokrat več dohodka, ukazuje pogozdovati. Ekselencijo gospoda kmetijskega ministra pa prosim, da se na moje izražene prošnje, pritožbe in nasvete blagovoljno ozira.

Dobra maža za kopita.

Znano je, kolikim neprilikam so razpostavljena kopita konj, ki morajo hoditi po raznih tleh, sedaj trdih, sedaj mehkih, sedaj po suhih in kmalu potem po mokrih. Vsako kopito trpi samo na sebi zaradi tega bolj ali manj, in nasledki so razpokline in sploh nevarne bolezni. Vsakemu konjerejcu je pa znano, kako sitne so bolezni na kopitih, kako hude nasledke lahko imajo, zlasti ker konjerejč zaradi tega navadno veliko škodo trpi.

Maža, ki uže od kraja preprečuje take bolezni na kopitih in katera dela kopita ne le snažna, ampak tudi žilava, trdna in prožna, je c. kr. privilegovana mast za kopita iz olja od jelenovega rogu. Ta maža pospešuje rast kopit in je sploh tako izvrstna, da bi jo moral imeti vsak gospodar, zlasti kateri svoje konje močno rabi. Čudovito je, kako hitro se popravijo razpokla in obrabljena kopita po tej maži. Da je vse to res, spričuje to, da jo rabijo pri vojaških konjih, pri cesarskih žrebcih i. t. d. Ker je cena tej maži zelo nizka, priporočamo jo našim gospodarjem v poskus. Popisano mažo za kopita je dobili pri znani tvrdki Mihael Barthel & Comp. na Dunaji in pri bratih Eberl v Ljubljani.

Kako vzrejati žrebeta.

Znano je sploh, da treba žrebetom prirediti ograjeno tekališče koder se lahko prosto gibajo in letajo, kolikor hočejo in morejo.

Tako se jim krepijo udi ter postajajo gibčni in prožni. Manj znano pa utegne biti, da jih moremo mlade privaditi rečem, katerih bi se sicer pozneje strašili in plašili konji, in to je lahko vzrok hudim nesrečam. Tega

se je lahko ogniti uže pri žrebetih, kadar se sprehajajo po tekališčih. Na več prostorih se nastavljajo predmeti, o katerih je znano, da se jih konj rad ustraši. Na pr. se nastavijo beli listki na črnem dnu, ali črni predmeti na belem dnu; dalje predmeti, s katerimi se igra veter, majhne in večje cunje, z vožinci na drevesa privezane, katere pritegujemo z nitko, da mahajo simotamo. Časi jih kaže tako nastaviti, da se vzdignejo naglo od tal in spuste zopet k tlom. V to svrhu služi primerno razpeljan drat. Tudi stare konje privadimo dirjajočim vlakom železniškim. Vender ravnamo dobro, ako spravimo žrebe z materjo večkrat k železnici, da vidi, kako prihajajo in odhajajo vlaki, ter da je ob enem navadimo, kako padajo ali se vzdigujejo pregraje.

Na tekališčih kaže prirediti jame, katere podaljšamo sčasoma. Stara debela položimo lahko tako, da morajo žrebeta čez nja skočiti, ako hočejo do hrane priti. Preskočne ograje morajo iz prva biti nizke in zatem zmeraj večje in više, toda vse naj se vrši previdno in polagoma.

Tako navadimo žrebeta marsičemu, česar bi se sicer strašila pozneje. Konj pripada sploh k živalim, ki se jako radé učijo. Posestnik mora vsaj nekoliko potrpljenja in ljubezni do živali svojih imeti, ter tako jih nauči marsičesa. So li žrebeta v to sposobna ali ne, opaziti je itak kmalu.

Razne reči.

— Štori starega posekanega drevja se dado na naslednji način najlaže, najceneje in najhitreje odstraniti: Izvrta j jeseni eno ali več lukenj v štor, napolni jih z gosto raztopino solitrovo ter jih potem zabij. Po zimi se razširi solitar po vsem štoru do zadnje korenine. Pomladi pa vlij v luknje petroleja in ga zažgi. Štor zgori in tudi korenine globoko v zemljo.

— Grozdne tropine kot gnojilo niti po vinorodnih krajih niso dovolj v čišlih, in dostikrat jih popolnoma zavržejo. Poskušnje so pa pokazale, da je njih gnojilnost, če so bile tudi za žganje prekuhane, vender veliko vredna. Posebno za gnojenje trtam, katerim dajo vse potrebne redilne snovi, so tropine kaj dobre, a vsled obile svoje fosforove kisline ter kalija so sploh dober gnoj, ki se prilega vsaki rastlini. Za vinščaka pa, ki je ob enem živinorejec, je seveda najboljša, da tropine pokrmi, ker ima potem dvojno korist od njih.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 292. Katero cepljenje ameriških trt mi svetujete, ali naravnost na kolči, na bilfe ali na uže rastoče trte? (A. G. na D. Primorsko.)

Odgovor: Trte cepijo na razne načine, eni hvalijo bolj ta način, drugi drugega. Odločno najuspešnejše je pa zeleno cepljenje, katero Vam tudi mi priporočamo. Natančneje se o vsej reči lahko poučite v ravnokar izišli knjižici R. Dolencea: „Nauk, kako zasajati vinograde z ameriški trtami, da jih trtna uš ne more uničiti“. Knjižico je založil deželni odbor kranjski.

Vprašanje 293. Kako se lovijo lisice? Okolo moje hiše vedno hodijo in mi dosti škode delajo, a ne morem jina do živega. S katerim sredstvom bi jih ugonobil, kako se imenuje to sredstvo, kje se dobi, koliko stoji in kako se rabi? (J. B. v Hrvaškem Brodu)

Odgovor: Lisico preganjajo na tri načine: s pravilno lovjo, s pastmi in s strupom. Vas zanimata gotovo le zadnja

dva načina. Lisičja lov v past se tako le vrši: Eno ali dve noči se lisica vabi na dotično mesto, kjer ji mislite past nastaviti. Vabi se pa z rečmi, katere lisice diše, in sicer tako, da se polagajo koščeki tiste reči na pot, od koder lisica običajno prihaja, do prostora, kjer ji boste nastavili drugo ali tretjo noč past. Reči, katere lisico posebno vabijo, so koščeki od kuhanih ovčjih nog, od pečenega, zlasti na gosji masti pečenega mačjega mesa, na surovem maslu prazena slanikova (arnikova) glava i. t. d. Če je lisica to pojedla, kar se na njenem sledu ali pa na puščenem blatu spozna, nastavi se drugo noč past. Past naj se tako položi v kak jarek ali jamico, da je ni nič videti, ter pokrije s plevami ali s prstjo od mravljišča. Za vado naj se dene na past ena gorenjih reči, ki se naj tudi po bližini in po potu, od koder lisica prihaja, polože. Da nima past prav nič duha po človeku, obdrigne naj se dobro s kako mastjo, ali še bolje z vado, ki jo priporoča Portaskiewiez med inserati v 10. številki letošnjega „Kmetovalca“. Če je vse to pravilno narejeno, potem se lisica gotovo ujame. S strupom se pa lisica tako le lovi: Eno ali dve noči jo vabi na gorenji način, potem pa deni v košček vade, ki bodi za majhen oreh debela, za nožev konec strihnina. Strihnin naj se tako vdene, da je sreči kosca, ker ga potem lisica ne čuti. Ker strihnin precej umori, zato lisica, če je strup pojedla, prav blizu kje leži. Strihnin se dobi v lekarni, a le na recept zdravnikov ali pa na dovoljenje okrajnega glavarstva.

Vprašanje 294. Kaj naj sejem v pšenico in sploh v ozimno žito, da dobom dosti dobre krme? (M. v Zagorji.)

Odgovor: V ozimno žito je najbolje sejati rdečo domačo, t. j. štajarsko deteljo. Setev zvršite pomladi, potem pa njivo prevlecite, kar bode tudi ozimni prav dobro delo.

Vprašanje 295. Kedar naj z mahom zarasle travnike prevlečem, sedaj ali pomladi, in ali bi jih bilo dobro sedaj pognojiti in pomladi prevleči? (M. v Zagorji.)

Odgovor: Travniki se le pomladi prevlačujejo, t. j. kadar sneg skopni in predno prično zeleneti. Gnoje se pa travniki najbolje jeseni, z gnojnico pa po zimi, kadar sneg leži.

Vprašanje 296. Kje bi dobil lepih težkih krav za molžo? (M. v Zagorji.)

Odgovor: Dobre molznice so beljanske krave, kakoršne se najteže dobe v Ljubljanski in Kranjski okolici. Najboljše blago poberejo Tržaški in nemški kupci, ki niti semnje ne čakajo, ampak kar po hlevih pobero lepo goved. Najboljše bi bilo obrniti se do katerega mešetarja, tem ljudem je vse znano. Ime in dom takega mešetarja nam pa ni noben znan, morda pozna kedo izmed naših čitateljev kakega takega moža. Prosimo poročil.

Vprašanje 297. Imam dober sadjev jesih, ki pa ima neprijetno, kakor kava rjavo barvo. Ali je moči jesihu to barvo vzeti? (M. W. na V. Koroško.)

Odgovor: Sadjev jesih postane rjav, če je bil narejen iz gnilega sadja, kar je običajno. Rjavo barvo takemu jesihu vzeti je težavno, še najbolje se očisti z beljakom.

Vprašanje 298. V naši vasi je v živinozdravilstvu precej zveden gospodar, ki je dosedaj, dokler ni bilo v bližini živinozdravnika in živinozdravniškega pomagača, zdravil našo živino. Sedaj pa imamo v vasi živinozdravniškega pomočnika, in ta je prepovedal gori omenjenemu gospodarju vsako zdravljenje živine. Prosim pouka, ali sme dotični gospodar brezplačno zdraviti živino? (J. Š. v V.)

Odgovor: Živino zdraviti za plačilo t. j. zvrševati živinozdravništvo kot obrt, sme samo diplomovan živinozdravnik. Vsem drugim in sicer tudi živinozdravniškim pomagačem je pa to pod kaznijo prepovedano. Tako na pr. okrajno glavarstvo za Ljubljansko okolico kaznuje z denarno globo živinozdravniške pomagače, kateri zdravijo za plačilo. Zastonj pa

sme vsakdo živino zdraviti. Le, če zdravi gospodar sam ali da komu drugemu, ki ni za to upravičen, zdraviti živino, ki je bolna za kako kužno boleznijo, zapade kazni (globi ali zaporu) po zakonu o kužnih boleznih. Zdravljenje kužne živine je torej zastonj ali proti plačilu le živinozdravnikom dovoljeno.

Vprašanje 299. V naši okolici je letos splošno kislo zelje mehko in malo ali pa nič kislo. Kaj je temu vzrok, dasi smo enako ravnali z njim, kakor druga leta? Ali se da tako zelje kaj popraviti? Zelje ni bilo zmrzlo, pač pa ob deževnem vremenu posekano in zrezano, malo posoljeno in dobro obloženo. Zelnica vedno čez stoji in se pravilno snaži. Lansko leto se je zelje ob začetku dvignilo in počasi potem posedalo, a letos se je uže precej o pričetku stisnilo. (F. K. v Hr.)

Odgovor: Kadar se zrezano zelje v kadi spreminja v kislo zelje, vrši se mlečno-kislo kipeenje. To kipeenje naredijo glive, ki spreminjajo sladkor in druge njemu enake ogljikove spojine v mlečno kislino. Da se pa te glive množe, treba jim živež raznih beljakovin in fosforovih spojin. Ob mlečno-kislem kipeenju pa nastanejo razen mlečne kisline tudi plini, kateri ravno dvignejo kisajoče se zelje. Da se zelje ne skisa, lahko je torej vzrok ali pomankanje sladkorja, oziroma ogljikovih hidratov v zelji, ali pa, ker je beljakovin vedno dovolj, pomankanje fosforovih spojin. Vaše poročilo, v katerem sami pravite, da se letos zelje ni dvignilo, kaže, da se iz enega ali drugega vzroka kipeenje ni moglo vršiti. Pomankanje sladkorja in ogljikovih spojin v zelji, zakrivi neprimerno vreme, zlasti deževno in premalo toplo, in kakor za vino ni vsako leto ugodno, tako tudi ne za zelje. Pomankanje fosforovih spojin, ki je skoraj gotovo pri Vas pravi vzrok, da se zelje ne skisa, je pa nasledek pomankanja fosforovih spojin v zemlji, oziroma v gnoji. V naši zemlji pomankuje teh spojin vedno bolj, ker jih jej jemljemo z obdelovanjem, a nihče ne skrbi za njih nadomestilo, dasi jih je i tako uže od narave malo v njej. Prepričani smo, da bi se Vaše zelje rajše kisalo, če bi bili gnojili s koščeno moko, ki ni nič drugega nego fosforovokislo apno. V Vašem zelji se torej iz enega ali drugega vzroka ni moglo vneti dovolj močno mlečno-kislo kipeenje, in pritisnilo je morda masleno-kislo in gnilo kipeenje, ki je naredilo zelje mehko. To je naše mnenje o Vašem zelji. — Vprašali smo pa v Ljubljani znanega gospoda, ki izdelava in izvažata zelje na debelo. On nam je rekel to: Premalo kislo postane zelje, če je pozno zrezano, malo zmrzlo, če je v shrambi premrzlo, ako se premalo ali nič ne soli in prekmalu načne. Mehko pa postane zelje, če je premalo težko obloženo, prezgodaj zrezano in pozno rabljeno. Tako zelje se nekoliko popravi, če ga kolikor mogoče stiskamo, da mokrota izgine iz njega, in ga potem okusnejšega naredimo s soljo. — Prosimo o tej reči poročil tudi od drugih izkušenih zeljarjev.

Vprašanje 300. Ali bode trta, ki je letos vzrasla iz starega lesa, prihodnje leto rodila? (Fl. R. v Braslovčah.)

Odgovor: Vašega vprašanja ne razumemo, ker ne vemo, kaj mislite s tem reči: trta je vzrasla iz starega lesa. Ali ste morda trte posekali, ali so Vam pozeble, da sedaj na novo iz tal poganjajo? V tem slučaju Vam trta prav lahko rodi prihodnje leto, kajti pomnite: Trta rodeva grozdje vedno le na dvehletnem lesu.

Vprašanje 301. Ali morajo biti ameriške trte vse cepljene, ali njih grozdje ni rabno? (Fl. R. v Braslovčah.)

Odgovor: Je nekaj ameriških trt, ki imajo še precej rabno grozdje, a one pri nas ne uspevajo in zlasti ne dozore. Kar pa ameriških trt pri nas uspeva, imajo pa vse tako grozdje, da ni rabno, zato morajo biti cepljene. Tudi na južnem Francoskem, koder vsaka trta dozori, so spoznali, da jih treba cepiti. Trta, ki je tudi ameriška in ki jo pri nas imenujemo „izabela“, pri nas sicer dozori, ima precej dobro grozdje, a ni trdna zoper trtno uš.

Vprašanje 302. Naredil sem zidan hlev v dveh od- delkih, ki se da kuriti. Letos pa nisem s prašiči v tem hlevu nič zadovoljen, dasi so dobrega plemena ter imajo skrbno in pravilno postrežbo. Zdi se mi, da so celo bolelni. Po tleh in povsod, koder je kaj lesenega, sem zapazil, da rasto gobe. **Kako naj te gobe iz lesa odpravim** in kaj naj storim, da se bodo prašiči bolje redili? (J. J. v R.)

Odgovor: Najboljše sredstvo zoper lesne gobe je kar- bolinej. Glede prasičev Vam pa ne moremo dati nobenega sveta, ker ne poznamo ni vzroka, zakaj boleajo, niti boleznj, za katero boleajo. Priporočamo Vam, obrnite se do kakega živinozdravnika, da prašiče preišče in Vam potem svetuje.

Vprašanje 303. **Kako naj preganjam ščurke**, ki so mi v kuhinji in v shrambi zelo nadležni? (T. T. v L.)

Odgovor: Glavna reč je snaga, a tudi vzlic snagi včasih ni moči pregnati ščurkove zalege. Najbolje je vse raze in luknje po stenah i. t. d. dobro zamašiti ter da se nikdar ne valjajo okrog jedilni ostanki in odpadki. Ščurke preganjajo povsod z domačimi sredstvi, zlasti takimi, ki zelo smrdé, tako na pr. rabijo kumarne olupke i. t. d. V novejšem času pri- poročajo pasti za ščurke, ki so neki prav izvrstne. V Ljub- ljani jih prodaja A. Druškovič.

Gospodarske novice.

* Današnja številka je zadnja v tem letu, prihodnja izide 15. januarija l. 1892. Še enkrat prosimo vse tiste, ki ostanejo še dalje družbeni člani, oziroma naročniki „Kmetovalčevi“, ki pa niso še plačali letnine, oziroma naročnine, naj jo izvolijo precej plačati. Prvi številki prihodnjega letnika dodenemo naslovni list ter kazalo „Kmetovalčevo“ in „Vrtnarjevo“ za l. 1891., zato pa pro- simo, naj prve številke nihče ne vrne, če tudi prestane biti ud ali naročnik, ker drugo številko pošljemo brez izjeme samo tistim, ki so do tistega časa plačali letnino, oziroma naročnino.

* **Gospod Metod Pirc**, trgovec in posestnik v Kranji, član naše družbe ter brat družbenega tajnika in „Kmetovalče- vega“ urednika, je umrl 21. t. m.

* **Deželna trtnoušna komisija** je imela pod predsed- stvom gospoda deželnega predsednika barona Winklerja 17. de- cembra sejo, pri kateri so bili navzoči kulturni referent gospod c. kr. vladni svetnik Dralka, potem komisijiski člani gospodje: vodja R. Dolenc, odvetnik in posestnik dr. J. Mencinger, tajnik G. Pirc, deželni odbornik in posestnik dr. Vošnjak, deželni nadinženar ter posestnik Fr. Witschl, in tehniški vodja del proti trtni uši g. Reichl. — Gospod predsednik pozdravi nav- zočne gospode ter otvori zborovanje. — G. svetnik Dralka poroča o dogodkih zadnjega leta. — G. Dolenc predlog, naj se dovoli na Kranjskem neomenjena trgovina z ukoreninjenimi trtami, se vzprejme in ukrene prositi dovoljenja c. kr. kme- tijsko ministerstvo. — Ukrene se storiti primerne korake, da se ohrani državna trtnica v Vipavski dolini, ker pride dotično posestvo, ki je v ta namen najeto, na eksekutivno dražbo. — Važni zakoni in naredbe naj se v „Kmetovalci“ razglašajo. — Kot najboljše pospešilo za zasajanje ameriških vinogradov ukrene komisija predlagati, da se po okuženih občinah usta- nove javni ameriški vinogradi, zaradi česar naj se: 1.) redno vsako leto v Grmu prirede kurzi za cepljenje trt in zasajanje novih vinogradov, 2.) nastavi deželni vinarški komisar in 3.) polagoma ustanove po okuženih občinah vzorni ameriški vino- gradi, ki bodo pod nadzorstvom tega komisarja. — G. referent Reichl prebere poročilo za l. 1891., in končno se izvoli g. dr. Vošnjak za zastopnika v državno trtnoušno komisijo.

* **Začasni odbor podružnice Col-Podkraj** je sklical občni zbor na 15. novembra t. l., pri katerem je bilo navzočih 28 članov, ki so izvolili za predsednika g. Andreja Rovana st., posestnika na Colu, za odbornike pa gg. Josipa Kostanjevca, učitelja na Colu, Mih. Mežana, učitelja v Podkrajji, Josipa Bajca, posestnika v Višnjah, in Andreja Živica, gozdarja v Podkrajji.

* **Podružnica v Kostanjevici** je imela 17. decembra t. l. občni zbor. Pri volitvi novega odbora bil je zopet iz- voljen za predsednika č. g. župnik Damjan Pavlič v Kosta- njevici, za odbornike pa gg.: L. Abram, nadučitelj v Kosta- njevici; Otmar Sever, župan in c. in kr. nadporočnik v pok. v Kostanjevici; Anton Štravs, posestnik v Kostanjevici; Franc Brulec, župnik v Veliki Dolini; Miha Hrovat, župnik na Ča- teži; Janez Kerin, posestnik pri Sv. Križi, in Janez Saje, nadučitelj v Šentjanjevi. — Občni zbor ukrene potem potrebne reči zaradi podružnične drevosnice in zaradi dobave drevja. — Na predlog gospoda župana Severja ukrene zbor obrniti se do glavnega odbora, da se na podlogi zakona prepreči tatvina po novih ameriških vinogradih, da so strogo nadzira kupčija z amerišskimi trtami, zlasti glede tega, od kod je dobil prodajalec trte, in da se zabrani pašnja po vinogradih — Vzprejme se predlog g. Rohrmanna, da se prirede poučni shodi.

* **Samostalni ribarski odsek** naše družbe je imel 18. t. m. sejo, pri kateri so bili navzoči predsednik g. profesor Franke in odborniki gg. pl. Kapus, Pirc in Witschl. Od- sekov predsednik je obširno razlagal, kako je urediti odsekove riborejne naprave na Studenci, in odsek je na podlogi tega ukrenil primerne naredbe, da se vse to zvrši.

* **„Nauk, kako zasajati vinograde z amerišskimi trtami, da jih trtna uš ne more uničiti.“** To je naslov 56 strani debeli knjižici, katero je spisal vodja R. Dolenc v Grmu in jo je v drugi popolnjeni izdaji ravno kar založil in izdal deželni odbor kranjski. O vsebini knjig bomo drugič govorili, danes le omenjamo, da je v knjižici prav natančno in s podobami razjasnjeno zeleno cepljenje, ki je po izkušnjah zadnjih let najboljše, najpripravnejše in najlaže cepljenje ter se vsakemu vrlo sponese, kakor hitro se ga je do dobrega naučil.

* **V Ormoži na Štajarskem** so ustanovili „vino- rejsko društvo za ormoški okraj“, kar je gotovo zelo primerno času in potrebno, kajti vinárstvo je danes v hudih stiskah, in le z združenimi močmi moremo se oteti pre- hude nesreče. Namen temu društvu je: Pospeševati vinorejo in kletarstvo ormoškega okraja sploh, posebno pa b. aniti or- moški okraj proti propadu tukajšnje vinoreje po trtni uši. Sredstva za to so: Storit vse, kar je po postavi dovoljeno, da se vinoreja ormoškega okraja ohrani in pospeši, posvetovati se in razlagati o vinoreji sploh, posebno pa v ormoškem okraji; ustanoviti poskušalnice za vzgojo ameriške loze, bodisi za podlogo, bodisi za rod; pridobivati in pridelovati ameriškega trsja za vzdržavanje gorice ormoškega okraja; učiti in vaditi cepiti domači trs na ameriško podlogo; pridobivati primernih zemljišč za poskušalnice in pridelovanje trsja v last ali najem; vplivati na vinorejsko vzgojo mladine in posebno viničarjev za ta okraj; posredovati pri nakupu vinorejskih potrebščin, gnojil itd. Z veseljem pozdravljamo to novo društvo in je priporočamo v obilo pesnemanje našim slovenskim vinščakom.

* **V Plovdivu na Bolgarskem** bode prihodnje leto splošna razstava, h kateri je tudi nekaj vrst inozemskih raz- stavnih predmetov dopuščenih. Zglasila je dobiti pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani.

* **Ruska patentovana maža za usnje** sestoji iz naj- boljših in najčistejših tolščevin, katerim so primešane tvarine, ki delajo usnje trpežno, nepremično in mehko. Ta maža se dobi pri dobro znani tvrdki Michael Barthel & Comp. na Du-

naji, katera trdka tudi prodaja izvrstno mažo za kopita, orožje in vozove. Podrobnosti glej v inseratu.

* **Na razpisa zaradi oddaje družbenega drevja in ruskega lanu** med uradnimi vestmi današnje številke opozarjamo cenjene naše čitatelje.

* **Današnji številki** je priloženo vabilo na naročbo „Levstikovih zbranih spisov“, katere sta založila Ign. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

Seja glavnega odbora dne 28. decembra 1891.

Zborovanje je vodil družbeni predsednik gosp. ces. svetnik J. Murnik, navzoči so bili g. podpredsednik Jos. Fr. Seunig in odborniki gg.: Franke, Lenarčič, Povše, Witschl, dr. pl. Wurzbach, Žirovnik in tajnik Gust. Pirc.

Odbor je ukrenil prositi vis. c. kr. kmetijsko ministerstvo za l. 1892. naslednjih državnih podpor:

Za premovanje govedi	800 glđ.
„ rastlinarstvo, in sicer:	
za lanarstvo	500 „
„ umetno pridelovanje krme	500 „
„ družbeno drevesnico	300 „
„ sadjarstvo	300 „
„ vinarstvo	1000 „
„ govedarstvo	4000 „
„ planinarstvo	1000 „
„ ovčarstvo	500 „
„ prasičarstvo	500 „
„ čebelarstvo	300 „
„ ribarstvo	500 „

Odbor ukrene po mogočnosti vsem naročitvam drevja ustreči, zato naroči tajništvu, naj skrbi za dovolj drevja, določi ceno tistemu drevju, katerega kedo čez 20 naroči, na 30 kr. in naroči tajništvu skrbeti, da najame prostor za povečanje drevesnice.

Zaradi ureditve popotnega predavanja na Kočevskem in zaradi preustrojitve družbene podružnice v Kočevji ukrene odbor primerne nasvete do c. kr. kmetijskega ministerstva.

Glede zidanja tovarne za cement v Mojstrani je družba poslala na prošnjo občine Dovske spomenico vis. c. kr. deželni vladi, v kateri opozarja na škodo, ki jo utegne učiniti taka tovarna kmetijstvu. To se vzame na znanje.

Od vis. c. kr. kmetijskega ministerstva doposlani pouk o črni rji (Black-Rot) na trtah se ukrene v „Kmetovalci“ priobčiti (to se je uže zgodilo) in v kratkem tudi podobe o tej trtni bolezni prijaviti.

Ukrene se poslati tri bohinske sirarje v osemtedenski sirarski tečaj v St. Mihael na Tirolsko

Odbor ukrene udeležiti se avstrijskega gozdarskega kongresa in naprosi odbornika g. poslanca Povšeta, da ga zastopa.

Zarad dolgov na galici ukrene odbor poročati vis. deželnemu odboru ter prej ko mogoče vse račune končno rešiti.

Zarad l. sadjarske zadruga v Vipavi se ukrene prav toplu priporočilna izjava do c. kr. kmetijskega ministerstva.

Odbor dovoli prodajo nekega subvencijskega bika.

Nekemu šolskemu vodstvu dovoli se znesek za nakup cepilnega orodja za požlahtnjevanje trt s pluto.

Odbor vzame na znanje odlok ministerstva, s katerim so se dovolile ustanove učenem podkavske šole.

Deželni šolski svet predlaga prošnje šolskih vodstev za podpore šolskim vrtovom, in sicer iz zaloge, katere je izposlovala družba pri c. kr. kmet. ministerstvu, in iz deželne zaloge. Tajnik predlaga, naj se prošnje vrnejo kakor lansko leto deželnemu šolskemu svetu, kateri naj sam dotičnike določi, a na predlog g. Ži-

rovnika ukrene odbor primerno število šolskih vrtov v vsakem okraju določiti, koliko ugodnih rešitev naj pride na vsak okraj, ter ob enem naznaniti tiste prosilce, o katerih je znano, da se brigajo za kmetijstvo in da imajo lepe vrtove. Ob enem se ukrene staviti primerne predloge, da se bode podpora za pouk v kmetijstvu na ljudskih šolah koristneje porabila nego dosedaj.

Za nove ude so predlagani in se vzprejmo:

Grajžer Ivan, posestnik in vinski trgovec v Vodica; Korsika Alojzij, umetni vrtnar in posestnik v Ljubljani; Halmel Vencel, c. in kr. topničarski stotnik v Ljubljani; Markič Anton, posestnik v Jeličnem Vrhu; Bajer Jakob, kurat v Šmihelu; Tišina Dragotin, učitelj v Šmihelu; Obreza Janez, posestnik v Gor. Ležečah; Polh Anton, posestnik in cerkvenik v Gor. Vremah; Skok Jakob, posestnik in trgovec na Škofljem; Požrl Janez, posestnik v Britofu; Kovad Franc, posestnik v Tacnji; Mejak Franc, posestnik in krčmar v Planini; Kušlan Gašpar, posestnik, krčmar in podžupan v Lazah pri Planini; Del Linz Peter, posestnik v Hruševji; Bezljaj Josip, oskrbnik v Malem Otoku; Srebotnjak Anton, posestnik v Predjami; Debevec Herman, trgovec na Razdrtem; Doles Ivana, posestnica v Dilcah; Karuza Anton, posestnik v Landolu; Milharčič Matevž, posestnik v Hruševji; Soukup Ivan, kaplan v Hrenovicah; Šantelj Janez, posestnik v Goričah; Sleko Janez, posestnik v Predjami; Žgur Ivan, obč. tajnik v Dilcah; Majcen Ivan, posestnik, gostilničar in mesar v Št. Janžu pri Radečah; Nastran Franc, posestnik v Radomljah; Čuk Ivan, gozdni čuvaj v Strmici; Žgur Makso, krčmar in posestnik na Colu; Bajc Anton, posestnik v Višnjah; Kobal Andrej, posestnik v Višnjah; Leskovec Anton, posestnik v Trševji; Tratnik Janez, posestnik v Gojzdu; Vidmar Janez, posestnik v Gojzdu; Skvarč Andrej, posestnik v Orešji; Praček Janez, posestnik v Gojzdu; Bajc Jakob, posestnik v Gojzdu; Črnigoj Anton, posestnik v Podkrajji; Kovšca Janez, posestnik v Orešji; Bizjak Anton, posestnik v Orešji; Bajc Gregor, posestnik v Orešji; Puc Franc, posestnik v Orešji; Smrdu Anton, posestnik v Orešji; Kobal Anton, posestnik v Sanaboru; Pregelj Matija, posestnik v Malem Polji; Sajovic Jože, posestnik v Vodica; Ferjančič Andrej, posestnik v Sanaboru; Bizjak Franc, posestnik v Orešji; Srebot Matija, posestnik v Trševji; Bajc Franc, posestnik v Orešji; Trkman Janez, kovač v Bodkrajji; Kostanjevec Josip, učitelj na Colu; Širca Franc, posestnik in kovač v Planini; Rak Florijan, posestnik v Braslovčah; Heller Ignacij, tovarnar na Dunaji; Merlak Valentin, posestnik v Hotederšici; Okoren Ivan, posestnik na Visokem; Potočnik Franc, posestnik v Martinjem Vrhu; Stanonik Franc, posestnik v Žabji Vasi; Martiačič Franc, posestnik in mlinar v Malnih; Šubic Janez, posestnik v Spodnji Kanomlji; Lah Jožef, posestnik in župan na Klancu; Štapar Janez, posestnik v Vodica; Šporn Ivan, posestnik in župan v Vodica; Pavlin Janez, posestnik v Škrljevem; Šušteršič Anton, posestnik v Zgor. Šiški; Bergant Luka, posestnik in trgovec v Kamniku; Flerin France, posestnik v Kamniku; Benda Franc, posestnik v Šmarci; Rebernik Miha, posestnik v Zagorici; Starč Julij, posestnik v Kamniku; Fischer France, posestnik in gostilničar v Kamniku; Terpinec Ivan, posestnik in gostilničar v Kamniku; Hajek France, lastnik tovarne za snažilni prah v Kamniku; Šinkovec Miha, posestnik v Kamniku; Dornik Janez, posestnik in kovač v Zapercah; Terpinec Avgust, posestnik in usnar v Kamniku; dr. Pirnat Jakob, odvetnik in posestnik v Kamniku; Mlekarska družba „Srednja Vas“ v Boh. Bistrici; Ferdinand Čekal, kaplan v Boh. Bistrici.

V a b i l o

na občni zbor samostojnega konjerejskega odseka c. kr. kmetijske družbe kranjske,

ki bode v ponedeljek 4. januarja 1892. l. v pisarni c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani.

V Z P O R E D :

- 1.) Poročilo o delovanji l. 1891.
- 2.) Poročilo blagajnikovo.

- 3.) Volitev po pravilih izstopivših dveh odbornikov.
4.) Predlogi in nasveti posameznikov.

**Samostojni konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe
kranjske v Ljubljani.**

Fr. Povše s. r., predsednik.

Seme ruskega lanu.

C. kr. kmetijska družba kranjska bode tudi letos naročila semena pravega ruskega lanu iz Rige na Ruskem. Kdor hoče dobiti kaj tega semena, naj se kmalu zglašuje ustno ali pisмено v pisarni c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani, v Salendrovih ulicah št. 3. Naročnik mora nekaj za aro priložiti, da ob svojem času gotovo pride po naročeno seme. Stari mernik semena bode stal okoli 3 gld. 20 kr. V drugi polovici meseca januarija bode seme uže v Ljubljani.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

R a z g l a s

zarad oddaje družbenega drevja pomladi l. 1892.

Na podstavi sklepa družbenega občnega zbora z dne 26. oktobra l. 1891. javlja podpisani odbor nastopne naredbe glede oddaje družbenega drevja pomladi l. 1892. ter izjavlja, da se bode strogo in brez izjem držal teh naredb.

1.) Zaradi vzdržavanja reda v družbenih računih, zlasti kolikor so v zvezi s pobiranjem letnine, dalje zaradi zljajšave dela pisarniškega osebju, ki je itak preobloženo, oddajalo se bode drevje iz družbene drevesnice le pomladi.

2.) Vsako podružnica mora naznaniti najkasneje do 15. januarija vsakega leta, ali zahteva za svoje ude brezplačno sadnega drevja ali ne.

3.) Podružnica, katera zahteva drevja brezplačno, mora celo letnino dotičnega uda, ki prejme to drevje, oddati glavnemu odboru.

4.) Vsak ud mora dobiti od družbe, seveda ako zahteva, štiri drevesa, in sicer brezplačno, ako podružnica tako ukrene, drugače proti plačilu 25 kr. za vsako drevo.

5.) Do 15. februarija vzprejema odbor zglastitve za ono drevje, katero je dolžan dati.

6.) Ker pa je očitno, da bode preostajalo drevja, vzprejema odbor od 15. februarija do 1. marnija od udov naročila na drevje nad gori določeno število, in sicer do 20 drevesec po 25 kr. eno in po 30 kr. za vsako drevo čez to število. Po razmerji za-

loge in naročil odkazalo se bode vsakemu naročniku razmerno število dreves. O številu prisojenega drevja bode odbor precej po 1. marniji poročal naročniku, da si ve o pravem času, če treba, drugod naročiti drevja.

7.) Od 1. marnija dalje sme odbor zvrševati vsa naročila, ako je še kaj zaloge, in sicer v redu, kakor naročila dohajajo. Cena 1 drevesu za neude je 40 kr.

8.) Navedene cene veljajo za drevje brez zavoja in brez voznine. Dovažanje na kolodvor oskrbuje odbor. Za drevje, katero mora odbor dati, to je udu po 4 drevesa, ni računiti zavoja, za drevje nad to število, ako odbor zavoj priskrbi, pa je plačati za to delo po 3 kr. od drevesa.

Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani.

Ivan Murnik s. r.,
predsednik.

Gustav Pirc s. r.,
tajnik.

Tržne cene.

V Ljubljani z dne 30. decembra 1891.

Pšenica gld. 8.75 kr., rž gld. 6.80 kr., ječmen gld. 4.39 kr., oves gld. 3.09 kr., ajda gld. 6.46 kr., proso gld. 4.87 kr., turšica gld. 5.10 kr., leča gld. 11.— kr., grah gld. 10.— kr., fižol gld. 9.— kr. (Vse cene veljajo za 1 hektoliter.)

Krompir 100 kgr. gld. 2.50 kr.

Prasičje salo 64 kr., špeh svež 50 kr., špeh prekajen 62 kr., surovo maslo 70 kr., goveje meso 62 kr., telečje meso 58 kr., svinjsko meso 48 kr. (Vse cene veljajo za 1 kilogram.)

100 kgr. sena gld. 1.87 kr., slame gld. 2.14 kr

Na Dunaji do dne 31. decembra 1891.

Pšenica gld. 11.45 kr., rž gld. 11.10 kr., ječmen gld. 8.15 kr., oves gld. 6.77 kr., turšica gld. 6.40 kr., fižol gld. 8.— kr., grah gld. 11.25 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Suhe češplje gld. 14.50 kr. 100 kilogramov.

Goveda (lepi voli) gld. 65.50 kr. za 100 kgr. mesarske vage.

Prasičje salo gld. 55.— kr. za 100 kilogr.

Špeh gld. 48.— kr. za 100 kilogr.

Loj gld. 29.— kr. za 100 kilogr.

Goveje kože čez 50 kgr. težke gld. 47 do 48, od 40 do 50 kilogr. težke od gld. 41 do 42, od 35 do 39 kgr. težke po gl. 32 do 33 za kilogramov.

Kože od jagnet po 110 do 140 gld. za 100 komadov.

Méd 100 kgr. gld. 35.— kr.

Vosek 100 kgr. gld. 140.50 kr.

INSERATE

sprejema „Kmetovalec“ po ceni, zaznamovani na prvi strani. V „Kmetovalcu“ priobčeni inserati imajo najboljši uspeh, kajti list je razširjen posebno po deželi, zlasti pa v premožnejših kmečkih krogih. Zeló priporočljiv je „Kmetovalec“ za objavljenja pri nakupu ali prodaji gospodarskih pridelkov, izdelkov ali potrebščin.

Proti boleznim v vratu,

hripavosti, kašlju, zlasti pri otrocih;

= proti boleznim v želodci in mehurji =

kakor tudi fina namizna kislina voda

je posebno priporočan (16—5)

koroški rimski vrecel.

Na prodaj pri M. E. Supanu v Ljubljani in pri F. Dolenzu v Kranju.

V pisarni c. kr. kmetijske družbe v Ljubljani

(Salendrove ulice št. 5)

dobiti je sledeče slovenske kmetijske knjige:

Dr. J. Bleiweis: Nauk, kako zdrava in bolna kopita podkovati in kopitne bolezni ozdravljati. Cena 50 kr.

„ „ „ Nauk klavno živino in meso ogledovati. Cena 20 kr

Wilhelm Klenert

prej Klenert & Geiger

I. štajerska drevesnica za sadno drevje in vrtnice
v Gradcu.

(Ta drevesnica pripoznana kot ena najčistih in najbolj vredjenih v Avstriji.)

Priporočamo veliko in izborno zalogo:

Vrtno, visokodebelnatih in pritličnih; sadnega drevja, visokodebelnatoga in pritličnega ter piramide, špalirje, kordone in enoletne požlabnitve; divjakov in podlag za pritlikovce; jagodnega sadja; lepotičnega drevja in grmovja, drevja (8—24) za drevorede itd.

Razpošiljatev pravilno imenovanih oeploev vsih vrst sadja.

☛ Cenike je dobiti zastoj in franko. ☛

Vse stroje za kmetijstvo in vinarstvo!

Pluge, brane, valjarje, sejalnice, žitokosne stroje, senene grablje, stiskalnice za seno, mlatilnice, gepelje, lokomobile, trijere, žitočistilnice, robkače, slamoreznice, stroje za žito tretji in repo rezati, mlina za sadje, stiskalnice za sadje, mlina za grozdje, vinske stiskalnice, stiskalnice za olive, škropilnice proti peronospori, stroje za sadje lupiti, sušilnice za sadje in zelenjad, vinske srkalnice, kletarsko orodje, pompe, krožne žage, decimalne in živinske vage, stroje za mliko posnemati, srkala, stroje za vrtati, stiskalnice za sladko krmo, stroje za prati, stroje za lan otrepati i. t. d.

Vse v najboljši sestavi po fabriški ceni. Jamčenje, olajšava plačevanja in oddaja na preskušnjo.

Tovarna strojev za kmetijstvo in vinarstvo

Ig. HELLER na Dunaji, (28—21)

II. Praterstrasse Nr. 78.

Slovenski, nemški in laški cenik, ki ima 144 strani in polno podob se pošilja na zahtevanje zastoj in franko.

Pošteni zastopniki se povsod sprejemajo.

Bartheljev izvorni Karbolinej

je najboljša in najcenejša maža za les nepresežene kakovosti. 5 kgr. stoji 1 gld. 50 kr., 100 kgr. 16 gld. na Dunaji.

Lužilo za seme kot varstvo proti snetljivosti 1 zavoj za 100 litrov semena 15 kr., več skupaj tudi cenejši.

Mast za varstvo usnja, ki naredi usnje mehko, trpežno ter varuje pred mokroto in mrazom.

C. kr. patentovana mast za kopita, ki varuje kopita pred različnimi boleznimi.

1 kgr. stoji 80 kr., 5 kgr. 2 gld. 50 kr., 100 kgr. 40 gld. in sicer na Dunaji.

Mast za vozove mazati, olje za stroje i. t. d. se prodaja najcenejši.

MICHAEL BARTHEL & COMP.

na Dunaji, X., Keplergasse 20.

(Ustanovljena hiša l. 1781.)

Zaloga v Ljubljani pri bratih Eberl.

Dopisuje se slovenski. (67—9)

Veliki krah!

Vsled američanskih carinskih razmer kupil sem vso zalogo neke velike, slavnoznanega

tovarne ogrinjač

za izredno nizko ceno in prodajam po neverjetno nizki ceni

gld. 1.40

debelo, gorko in nepoškodljivo ogrinjačo, katere koli harve, s krasnim obrobkom in s prami, poldrug meter dolgo in poldrug meter široko.

Podviza naj se torej vsak, da naroči, dokler je še kaj v zalogi, kajti vsakih 100 let se ponudi taka prilika le enkrat. — Dobiva se proti gotovemu plačilu ali po povzetji pri znani pošteni firmi

Jožef Chyba, razprodajalnica

na Dunaji. (86—2)

Matej Pakiž

tovarna za dratene (žične) tkanine ter pletenine in trgovina s sitarskim, rešetarskim ter lesenim blagom v Ribnici na Kranjskem.

Odkrivan na splošni kmetijski in gozdarski razstavi l. 1890. na Dunaji.

Odkrivan na državni kmetijski in gozdarski razstavi l. 1891. v Gorici.

Gorenja tovarna se priporoča sl. občinstvu v naročbo vsakovrstnih mrež iz žice za ograje vrtov, presejanje peska in proda i. t. d.

Izdeluje in ima vedno v zalogi medene (mesingaste), pocinjene in železne tkanine za stroje, mlina, oknja, kleti, mesne sitence, dalje prožne posteljne mreže (Drahtmadrazen) v različnih velikostih, raznovrstna sita, rešeta za tovarne in mlina, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, razno leseno (suho) robo, i. t. d. (88—1)

Cenike zastoj in franko.

Ruska patentovana

maža za usnje

je po zimi neobhodna potrebna za gospodarje in gozdnarje, varuje pred močo in mrazem, naredi usnje mehko, trpežno in popolnoma nepremočno.

1/2 kgr. v ploščevinasti posodi 70 kr., 1 kgr. 1 gld. 20 kr., 5 kgr. z zabojem vred 5 gold. na Dunaji.

Vaselinova maščoba za usnje

varuje usnje pred plesnobo in pokanjem.

1 kgr. 80 kr., 5 kgr. 2 gld. 50 kr., 100 kgr. 40 gld. na Dunaji.

c. kr. patentovana mast za kopita,

ki varuje kopita pred različnimi boleznimi.

1 kgr. 80 kr., 5 kgr. 2 gld. 50 kr., 100 kgr. 40 gld. na Dunaji.

Mast za vozove mazati, olje za stroje i. t. d.

se prodaja najcenejši.

MICHAEL BARTHEL & COMP.

na Dunaji, X., Keplergasse 20.

(Ustanovljena trgovina l. 1781.)

Zaloga v Ljubljani pri bratih Eberl.

Dopisuje se slovenski. (78—4)

Oklic!! Na vse čitatelje!

Poblaščen sem, da spravim blago hitro v denar, prodati 1000 komadov jako elegantnih, dobro idočih in na sekunde regulovanih

Washingtonovih remontoir-ur

zgolj proti povrnitvi carine, troškov in poštne, torej za vsako ceno. Proti povzetji **gld. 2.60** dobi vsakdo to prekrasne remontoir-uro s kristalnim ploščatim steklom in mehanično pripravo za kazala, katero je navijati brez ključa.

Kdor hoče kupiti dobro, ceneno in jako solidno remontoir-uro in to za neverjetno nizko ceno

gld. 2.60

naj se podviza, da jo naroči čim prej mogoče, dokler je še kaj v zalogi, kajti taka prilika se ponudi redkokdaj. — Dobiva se po povzetji od firme (87—2)

Jožef Chyba, razpošiljalnica
na Dunaji.

Mala naznanila.

Vsak od c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tiskajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presagati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 5 kr. za vsak tatis. Nondje plačajo za objavo med „Malimi naznanili“ po 5 kr. za vsako vrsto in vsak tatis. Denar je naprej poslati.

Sadna drevesa. Za saditev v jeseni priporočam lepih, močnih, pravilno vzrejenih sadnih dreves, najboljših namiznih in tržnih vrst. Pritlikovih piramid na jamčeno prave pritlikovne podlage požlahtnjene. Velika zaloga divjakov eno in več letnih, vrtnic itd. F. Ogorevc pri Brežicah. (74)

700 do 800 lepih smrekovih dreves, od 8 do 23 col debelih ima naprodaj blizu ceste Karol Prelesnik, posestnik in župan v Stahovci, pošta Kamnik. (83)

Dobrega sadnega mošta, sposobnega za kupčijo ima o kakih 280 vedrov od več v vasi Hlebce, pošta Lesce na Gorenjskem. (84)

Vsa tiskarska dela izvršuje najhitreje, najličnejše in najcenejše knjigotiskarna J. Blasnikovih naslednikov v Ljubljani. (85)

Gozdskih sadik naročite pri Andreju Rovanu na Colu nad Vipavo, kajti zima je letos kaj ugodna za pogozdovanje. (86)

Kupiti želi dve lepi junici, če mogoče breji, cikastega plemena in od posebno mlečnih krav župnik Jakob Gross v Zagorji. (87)

Lepo laneno predivo kupi Janez Lamprecht v Kumenu, pošta Faal na Štajarskem. (88)

Willkommen oves prodaja Ivan Malinšek v Tacnu pri Šent Vidu nad Ljubljano in sicer 100 $\frac{kg}{g}$ za 15 gold. in 10 $\frac{kg}{g}$ za 1 gold. 60 kr. Oves se postavi na železnico. (89)

„**Kmetovalca**“ prve štiri letnike (l. 1884—1887.) bi nekdo rad kupil (najrajši nevezane). Kdor je pri volji jih prodati, naznani naj ceno uredništvu „Kmetovalca“. (91)

Ovac, frizijskega plemena, na Gorenjskem rojenih, z lepo fino volno in zelo mlečnih, ima naprodaj A. Meršol, župan v Hrašah pri Lescah. (92)

Tinktura za želodec

katero pripravlja G. Piccoli, lekar pri „Angelu“ v Ljubljani na Dunajski cesti.

Tinkturo za želodec pošilja izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojček po 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 stekl. (zabojček 5 kg.) velja gl. 5.26. Poštne troške plačajo naročniki. Stekleničice po 15 kr. dobivajo se tudi v raznih lekarnah.

Odrašeni jemljejo na tešče po eno žlico na dan, otroci po eno kofetno z vodo pomešano. Učinek bo potem ali večji ali manjši, kakoršna je narava dotičnika, in pokaže se ali preje ali pozneje. Zato treba se je vsakemu po svoji telesnosti ravnati, da tudi več ali pa še manj vzame. Ta tinktura ozdravi prav hitro bolečine v prebavnih delih; kot čistilno, telo odpirajoče sredstvo pa deluje bolj počasi in to šele čez nekaj ur.

Ako se naredi na dnu steklenice gošča, naj se pred porabo tinkture steklenica do dobrega pretrese, kajti ravno gošča sestoji iz onih snovij rabarbare, ki se izločijo iz sestavine zdravila.

Pri vživanji te tinkture treba natančno se držati zmernega, ne preobilnega uživanja jedil in pijač. Vsaka steklenica te tinkture ima utisnjeno ime izdelovateljevo (G. Piccoli, Laibach) in jej je pridejan popis o rabi v treh jezikih, na kojem ovitku je natisnjena postavno zavarovana znamka ali marka. (58—13)

Naroča se ta tinktura v lekarni G. Piccolijevi v Ljubljani na Dunajski cesti, kjer se po poštne povzetji najhitreje odpošilja.

Važen in prepotreben je za kmetijstvo in obrt

KARBOLINEJ

kol izkušeno sredstvo za mažo in obrambo pred trhlenjem in gnjilobo raznovrstnega lesa, kakor za stavbo, lesene strehe, hodnike, ograje, mostove, poljsko orodje, vozove, hlevno opravo itd. Karbolinej brani les vsled svoje antiseptičke lastnosti pred lesno gobo in pred mrčesi in preperenjem.

Dobi se karbolinej prav in nepokvarjen le v kemijskih tovarnah v Türmitz itd. Dunaj, II. Scherzergasse Nr. 1/2.

Poštni zaboji teži 5 kgr. se pošljejo poštne prosto za 1 gl. 60 kr. (35—10)

☛ Ceniki in prospekti dobe se zastoj. ☛

Dalje priporočamo kot specialitete kreolin, karbolno apno, karbolni razkuževalni prašek, železni vitrijol v poljubnih množicah kot najboljša sredstva proti nalezljivim boleznim.

Nik. Hoffmann,

tovarnar kirurških instrumentov, umetalni, ter orožni kovač in nožar

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljše noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti narede. (7—23)

Vabilo na naročbo „Novice“.

Najstarejši slovenski list „Novice“ stopijo z letom 1892. v petdeseti svoj tečaj in sicer predruščene po obliki in po vsebini.

Namen „Novicam“ bode motriti politiška vprašanja, čitatelje obveščevati o politiških dogodjajih, pospeševati obrt in kupčijo, koja naloga jim bode sedaj prva, širiti napredno kmetijstvo, podajati poučno in zabavno berilo ter prinašati novice iz domačih in tujih pokrajin.

To svojo obširno nalogo bodo pa „Novice“ le tedaj mogle častno zvrševati, ako najdejo pri slavnem občinstvu potrebne podpore, in sicer s tem, da jim ostanejo stari naročniki zvesti, ob enem pa pridobe obilo novih naročnikov. Podpisano uredništvo in založništvo pa javlja, da se hoče v svojem listu kakor doslej, tako tudi nadalje držati gesla: „Vse za vero, dom, cesarja.“

„Novice“, ki bodo kakor doslej tudi v prihodnjem letu izhajale vsak petek, stoje: (89—1)

po pošti prejemane za celo leto	4 gl.	— kr.
„ pol leta	2 „	— „
„ četrt „	1 „	— „
v tiskarni prejemane za celo leto	3 „	50 „
„ pol leta	1 „	75 „
„ četrt „	— „	90 „

Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača za celo leto 40 kr. Naročnina naj se po poštnih nakaznicah pošilja „Blasnikovim tiskarni v Ljubljani“.

Posamezne številke se pošljejo na zahtevanje brezplačno na ogled.

Uredništvo in založništvo „Novic“.